

Soinin kunta

Tarkastuslautakunnan

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Tehtävä

Valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL:n 121 §:n mukaisesti huolehtia kunnan hallinnon ja taloudenhoidon tarkastuksen järjestämisestä.

Lautakunnan keskeiset tehtävät ovat:

- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu
- valtuuston talousarvion yhteydessä asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi
- talouden tasapainotuksen toteutumisen arviointi tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyysarviointi, mikäli kunnan taaseessa on kattamattomia alijäämiä
- kunnan hallinnon ja palvelutuotannon tarkoituksenmukaisuuden ja tuloksellisuuden sekä laadun arviointi.

Yksityiskohtaiset säädökset tarkastuslautakunnan tehtävistä on annettu kuntalain 121 ja 125 §:ssä sekä kunnanvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Kokoonpano

Valtuusto on valinnut tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2025–2029 seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Jäsen

Katariina Sironen, pj.
Marja-Leena Rinne, vpj.
Asko Ämmälä
Juha Salo
Anja Katajamäki

Henkilökohtainen varajäsen

Maija-Liisa Keisala
Sointu Keisala
Heikki Lehisalo
Veijo Jousmäki
Hilkka Raitanen

Lautakunnan kokouksissa asiat ratkaistaan puheenjohtajan esittelystä. Pöytäkirjanpitäjänä toimii toimikauden 2021–2025 tilintarkastajaksi valitun tilintarkastusyhteisön BDO Auditor Oy:n tarkastaja Sanna Peuranen ja vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Nina Nieminen.

Varapuheenjohtaja Marja-Leena Rinne ei osallistunut esteellisenä teknisen lautakunnan arviointiin. Puheenjohtaja Katariina Sironen ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan arviointiin.

Työskentely

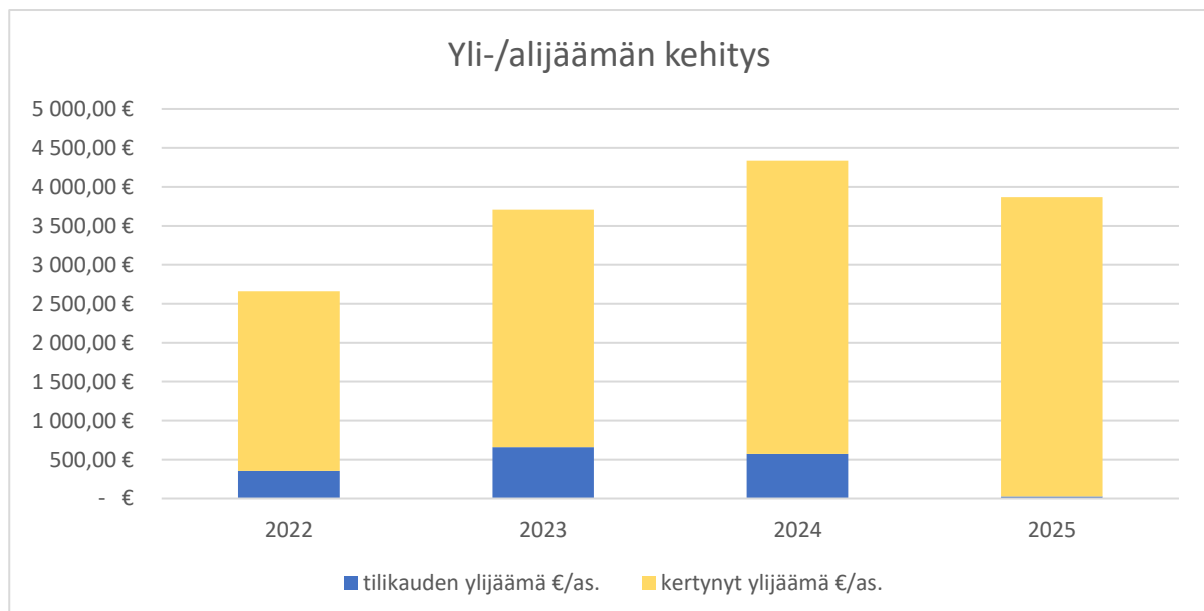
Tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet eri toimielinten hallintoa sekä keränneet tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta. Lisäksi lautakunta on kuullut johtavia viranhaltijoita:

- 10.10.2025 arviointisuunnitelma, työohjelmat ja hallintojohtaja
- 25.11.2025 sivistysjohtaja, sidonnaisuusilmoitukset
- 27.1.2026 kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja, tilintarkastuksen väliraportti
- 17.03.2026 tekninen johtaja, konserniyhtiöt
- 21.4.2026 kunnanjohtaja, hallintojohtaja, hyvinvointijohtaja, hyvinvointikoordinaattori
- 13.5.2026 tilintarkastajan loppuraportti, arviointikertomus
- 26.5.2026 arviointikertomus

2. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kunnan talous

Vuoden 2025 tilinpäätös on ylijäämäinen 43.596 €, edellisen vuoden tulos oli n. 1,03 m€ ylijäämäinen.

Kuva 1.

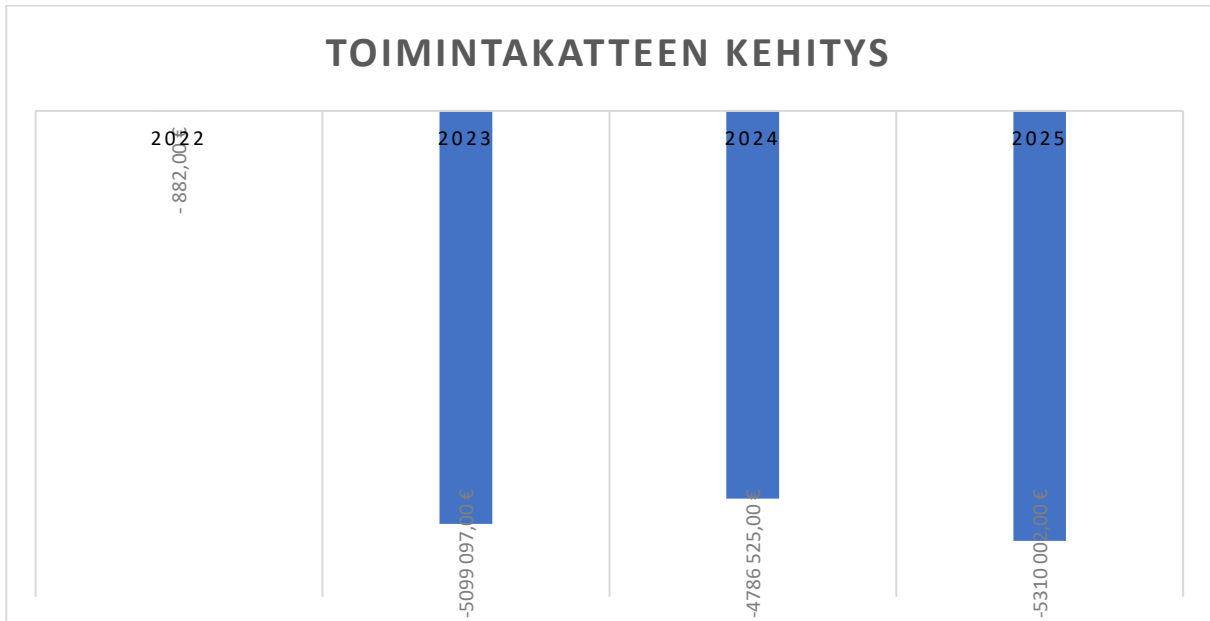
Taseessa on vielä kertynyttä ylijäämää n. 6,79 m€ eli noin 3 844 €/as.

Vuosikate riitti kattamaan poistot, ja asukaskohtainen vuosikate laski edellisestä vuodesta ollen 616 €/as (969 €/as). Soinin kunnan vuosikate oli positiivinen 1,09 m€ ja oli

0,859 m€ muutetussa talousarviossa ennakoitua parempi. Poistojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 43.596 € mikä on 0,989 m€ edellisvuotta heikompi ja tilikauden tulos on 0,459 m€ muutettua talousarviota parempi.

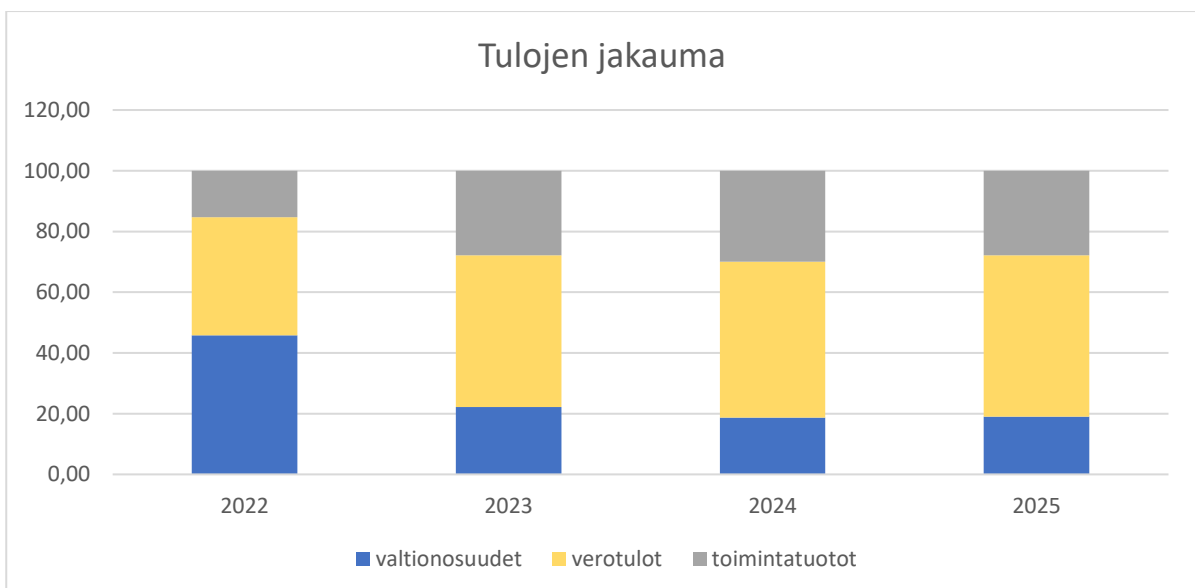
Tilikauden taloudellinen tilanne muuttui edellisestä vuodesta, sillä toimintakate oli 0,523 m€ huonompi kuin vuonna 2024. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 0,190 m€.

Muutettuun talousarvioon verrattuna menot alittuivat 0,782 m€ eli 9,1 %. Toimintatuotot laskivat edellisestä vuodesta 0,334 m€. Muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuotot alittuivat 6.234 €.

Kuva 2.

Verotulot toteutuivat muutettua talousarviota 28.491 € paremmin ja valtionosuudet 25.827 € paremmin. Valtionosuuksilla katettiin vuonna 2025 toimintakatteesta 32 prosenttia (2024: 37 prosenttia).

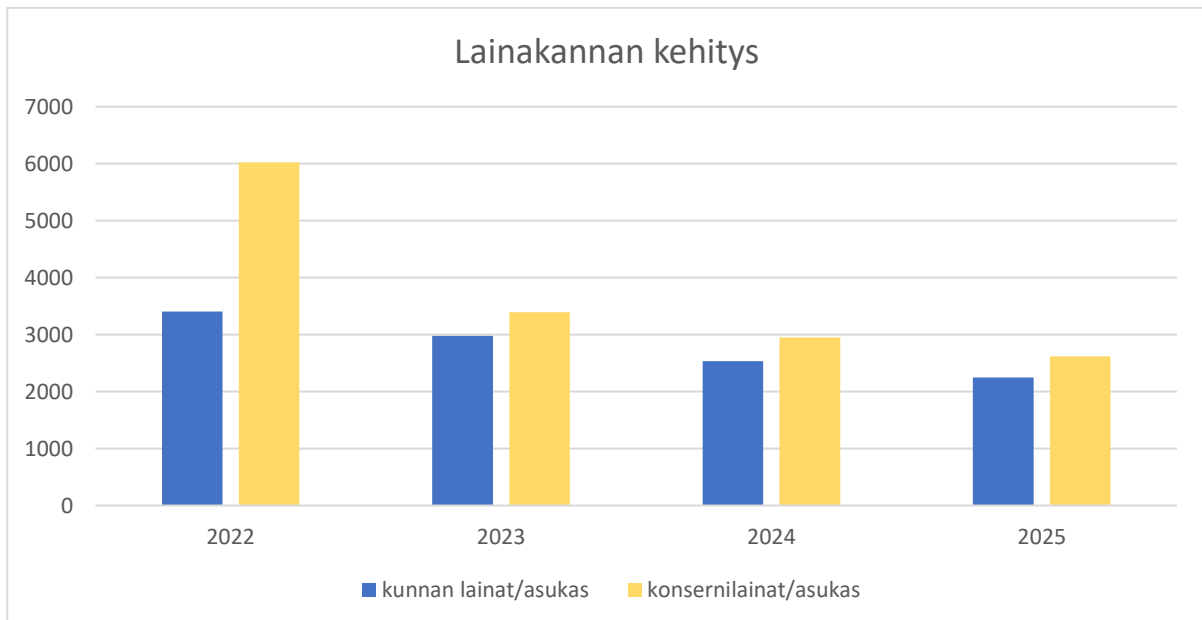

Kuva 3.

Lainakanta

Lainakanta oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 3,967 miljoonaa euroa; asukasta kohti 2.246 €/as. Edellisenä vuonna lainakanta oli 4.564 miljoonaa euroa ja asukasta kohti 2.534 euroa. Kuntien keskimääräinen lainamäärä vuonna 2025 oli 3.450 euroa asukasta kohti. Konsernilainoja vuoden 2025 lopussa oli yhteensä 4,650 miljoonaa euroa, mikä asukasta kohti on 2.618 euroa. Kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta v. 2025 on 7.254 €/as. Lainat ja vuokravastuut tunnusluku v. 2025 oli kunnassa 2.280 €/as; kunnissa keskimäärin 4.300 €/as; konsernissa 2.672 €/as, kuntakonserneissa keskimäärin 7.250 €/as. Kunnan lainamäärää on saatu pienennettyä merkittävästi tilikauden aikana.

Kuntakonsernin omavaraisuusaste nousi hiukan johtuen lainanlyhennyksistä, ollen vuonna 2025 61,9 % (2024: 59 %). Suhteellinen velkaantuneisuus laski näin ollen hie- man, ollen vuonna 2025 67,03 % (2024: 69,7 %).

Kuva 4.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

tunnusluku	raja-arvo	2025	2024
alijäämä	-1.000 €/as ja edellisessä tp:ssä -500 €/as	3231	3086
vuosikate/poistot	konserni; vuosikatteen ja poistojen suhde alle 80 %	107,37	217,69
tulovero-%	väh. 2,0 %-yks. korkeampi kuin kuntien painotettu keskim. - v. 2020 19,96 %; - 2021 20,01 % - v. 2022 20 % - v. 2023 7,37 % - v. 2024 7,47 % - v. 2025 7,57 %	9,10	9,10
lainamäärä	kuntakonsernin lainamäärä + vuokravastuut ylittää kaikkien kuntakonsernien lainamäärän + vuokravastuiden väh. 50 %:lla - v. 2019; 7084+50 %=10.626 - v.2020; 7480 + 50 %=11.220 - v. 2021; 7681+50 %= 11.521 - v. 2022; 9367+50 %=14.050 - v. 2023; 8067+50 %= 12.100 - v. 2024; 8548+50 %= 12.822	2672	3003
laskennallinen lainanhoitokate	kuntakonsernissa alle 0,8	1,9	2,48

Kunnan kriisikuntakriteerit eivät täyty.

3. Sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Kuntastrategia

Kunnan toimintaa tulee johtaa kunnanvaltuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Soinin kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 6.9.2021 valtuustokaudelle 2021–2025. Kunnanvaltuusto päätti 6.10.2025 kokouksessaan, että kunnassa tapahtuvien muutosten (mm. henkilöstövaihdosten) vuoksi kuntastrategian päivittäminen siirretään vuodelle 2026 ja jatketaan vanhalla strategialle uuden kuntastrategian hyväksymiseen saakka.

Kuntastrategian mukaan Soini on sisukkaasti itsenäinen, vauvasta vaariin huolta pitävä ja yhteisöllinen kunta. Kunnassa arki sujuu ja luonto tarjoaa elämyksiä. Tärkeitä ovat erityisesti lapset ja nuoret, joille halutaan tarjota hyvät eväät elämään ja vahvan kotiseutuympäristön, joka kantaa elämässä eteenpäin. Kylät, seurat ja yhdistykset luovat kuntaan sosiaalista pääomaa ja yhteisöllisyyttä, jonka pohjalla on luottamus ja arvostus eri toimijoiden kesken. Yrittäjät ovat kunnan selkäranka ja kunnassa on lupa onnistua.

Painopistealueina:

- elinvoimainen kunta
- sujuva arki Soinissa
- kiinnostava elinympäristö

Strategiasta johdetut valtuustokauden tavoitteet:

- **Elinvoimainen kunta**
 - o tasapainoinen kuntatalous
 - o ketterä ja nopea päätöksenteko
 - o henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Koko henkilöstö osallistuu kehittämiseen
 - o toimivat ja terveet tilat
 - o kuntaa kehitetään yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhdistysten kanssa
 - o kunnan viestintä ja markkinointi ajantasaista, monipuolista ja osallistavaa. Kunnasta viestitään ylpeästi ja positiivisesti
 - o yrittäjiä tuetaan, tarjotaan maksutonta neuvontaa ja edistetään yritysten sijoittumista kuntaan
 - o vireillä olevat tuulivoimahankkeet saatetaan loppuun ja ollaan mukana selvittämässä mahdollisuuksia muiden uusiutuvien energiamuotojen käyttöön
- **Sujuva arki**
 - o kehitetään jatkuvasti kunnan itse tuottamia peruspalveluita seuraamalla laatua ja asiakaspalautetta
 - o kunnan tuottamat palvelut monikanavaisia ja asiointi sujuu niin lähipalveluna kuin digitaalisesti

- yhteistyö sosiaali- ja terveystalveluja tuottavien kanssa laadun ja palvelun turvaamiseksi
- varhaiskasvatus on maksutonta soiniilaisille lapsille
- koulussa on pienet ryhmät ja oppilashuollossa panostetaan oppilaiden hyvinvointiin
- hyviä tontteja tarjolla rakentajille ja vuokra-asuntojen laatua parannetaan
- uudistetaan ranta-asemakaavoja ja edistetään vapaa-ajan asukkaiden mahdollisuuksia muuttaa asunto vakituiseen käyttöön
- kehitetään etätymahdollisuuksia

- **Kiinnostava elinympäristö**

- tunnistetaan kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien tärkeys sosiaalisen pääoman tuojina ja suhtaudutaan positiivisesti erilaisten hankkeiden eteenpäin viemiseen
- tuetaan yhdistysten toimintaa tarjoamalla tiloja ja avustuksia
- kaikenikäisille kiinnostavia harrastusmahdollisuuksia niin kulttuurin, musiikin kuin liikunnan parissa
- tarjotaan mahdollisuuksia matkailuun ja sen kehittämiseen; ylläpidetään ja kehitetään retkeilyreittejä sekä lisätään niiden tunnettavuutta valtakunnallisesti
- pidetään ympäristö siistinä ja kehitetään alueiden viihtyisyyttä
- ollaan mukana kehittämässä Soalista ilmastoystävällistä kuntaa. Luonto ja ekologisuus ovat tärkeitä teemoja toiminnassa
- vapaa-ajan asukkaat ovat tärkeitä ja pidetään heidät mukana kunnan kehittämisessä

Yleishallinto

Uusi 17-jäseninen kunnanvaltuusto valittiin huhtikuussa 2025. Marraskuussa 2024 tehdyn päätöksen mukaisesti valtuuston koko pieneni tälle valtuustokaudelle 21:stä valtuutetusta 17 valtuutettuun. Kuitenkin kunnanhallituksen jäsenmäärä on edelleen yhdeksän.

Tarkastuslautakunta kannustaa viranhaltijoita ja hallitusta arvioimaan tällä valtuustokaudella, onko hallituksen koko sopiva suhteessa valtuustoon vai olisiko myös hallituksen jäsenmäärää pienennettävä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on toteutettu pääsääntöisesti asianmukaisesti. Riskienkartoituksia kuitenkin ei kunnassa ole tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan dokumentoitu riittävästi.

Tarkastuslautakunta kysyy, että tulisiko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeistus vuodelta 2011 päivittää ja miten jatkossa aiotaan kehittää riskienhallinnan dokumentointia?

Uusi nuorisovaltuuston kokoonpano aloitti syksyllä 2025 (kausi 1.8.2025-31.5.2027). Koko vuoden 2025 aikana nuorisovaltuusto kokousti 7 kertaa. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti ja ollut mukana useamman tapahtuman järjestelyissä vuoden aikana. Tarkastuslautakunta koki positiivisena asiana nuorisovaltuustoon panostamisen.

Vuonna 2025 kokeiltiin ensimmäistä kertaa osallistuvaa budjetointia. Kuntalaiset saivat ehdottaa ja äänestää kohdetta, johon käytetään 5000 €. Äänestyksen voittaja, Lauttosen laavu ja nuotiopaikka, valmistui kuntalaisten käyttöön syksyllä 2025. Lopullinen kustannus oli 5199 €.

Kuvassa Lauttosen laavu

Henkilöstö

Henkilöstökulut alittuivat talousarviosta 382.000 € (8,6 %) ollen yhteensä 4,07 milj. euroa. Henkilöstömäärä on ollut arvioitua pienempi varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Sijaisuusjärjestelyt on saatu hoidettua pääosin talon sisäisesti, mutta vs. hallintojohtajan irtisanoutuessa ja siirtyessä muihin tehtäviin, otettiin hänen tilalleen sijainen marraskuun alusta lähtien. Tarkastuslautakunta on huolissaan kunnan viranhaltijoiden jaksamisesta. Kunnan henkilöstössä ja viranhaltijoissa on ollut kuluneen vuoden aikana vaihtelevuutta irtisanoutumisien, perhevapaiden ja sijaisuuksien vuoksi.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää kunnan viranhaltijoita ja henkilöstöä joustavuudesta, sillä vaihdoksista ja sijaisuuksista on selvitty hyvin.

Matkailu ja markkinointi

Matkailua ja markkinointia varten on vuoden 2025 talousarviossa omat määrärahat 17.734 €, luonto- ja erämessujen järjestäminen 16.413 € ja Arpaisten patikkaan 3.734 €. Määrärahat toteutuivat hieman alle arvion eli yhteensä 4.534 €. Matkailu- ja markkinoinnin osalta on keskitytty kuntamarkkinointiin tapahtumien yhteydessä sekä kirjastoon on hankittu infonäyttö. Luonto- ja erämessut järjestettiin neljännen kerran toukuussa 2025 ja ne saatiin hienosti järjestettyä. Messuilla oli 4106 kävijää ja hieman yli 100 näytteilleasettajaa. Arpaisten patikka järjestettiin jo 31 kerran.

Tarkastuslautakunta arvioi, että sekä Luonto- ja erämessut että vankaksi perinteeksi muodostunut Arpaisten patikka tuo merkittävästi lisäarvoa kuntamme näkyvyyteen ja myös mukavan lisän kuntamarkkinointiin.

Viestintä ja tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

Kunnan strategiassa kerrotaan seuraavaa: ”Kunnan viestintä ja markkinointi on ajantasaista, monipuolista ja osallistavaa. Viestimme kunnastamme ylpeästi ja positiivisesti.” Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnassa on jo panostettu viestintään ja tiedottamiseen, ja hyvinvointijohtajan työajasta osa jakautuukin kuntamarkkinointiin ja viestintään. Kunnassa tunnistetaan myös viestinnän haasteita. Kuntamme väestörakenne ja toimintaympäristö ovat muutoksessa, kun väestö ikääntyy ja palvelut (esimerkiksi postin kulku) muuttuvat.

Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa kunnassamme viestittäisiin suunnitelmallisemmin, huomioitaisiin eri ikäryhmät sekä varattaisiin viestinnän, tiedottamisen ja kuntamarkkinoinnin laajan kokonaisuuden hoitamiseen tarpeeksi resursseja.

Tarkastuslautakunta kysyykin, kuinka kunnan viestintää ja tiedottamista aiotaan jatkossa kehittää vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeita.

Sivistystoimi

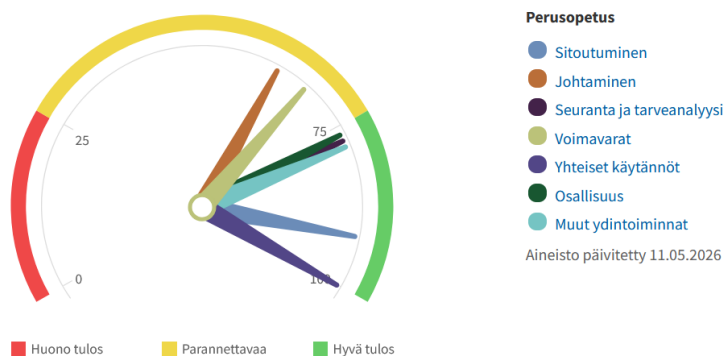
Taloudellisesti sivistystoimen talous toteutui talousarviota paremmin, 318 t€ yli arvion.

Varhaiskasvatustoiminnan sitovana taloudellisena tavoitteena oli kustannukset yhteensä 1.101.383 euroa. Toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 959.810 €. Sitova taloudellinen tavoite alittui 141.573 euroa (12,9 %). Soinilaisille lapsille on tarjottu maksuton varhaiskasvatus. Lapsiperheitä on tuettu myös järjestämällä maksuton muskari yhteistyössä Alajärven musiikkikoulun kanssa. Muskariin ovat voineet osallistua myös kotihoidossa olevat lapset. Varhaiskasvatuksessa on korostettu Soinin kuntastrategian mukaisesti luonto- ja ympäristökasvatusta sekä ekologisuutta mm. järjestämällä luontoretkiä lähimetsään ja tutustumalla kierrätykseen. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana lasten kannalta, että varhaiskasvatuksessa ryhmäkoot ovat maltilliset.

Perusopetuksen muutettu talousarvio 2.567.705 € toteutui 2.464.390 €; alitus 103.315 €. Perusopetuksen osalta saavutettiin kaikki tärkeimmät tavoitteet eli kaikki peruskoulun päättävät oppilaat saivat päättötodistuksen ja jokainen myös jatko-opiskelupaikan. Perusopetuksessa ryhmäkoot ovat sopivan kokoisia. Suurimpia ikäluokkia on jaettu kahtia, mikä edesauttaa rauhallisempaa oppimisympäristöä oppilaille. Elokuussa 2025 voimaan tullut puhelimen käytön rajoitus on näkynyt perusopetuksessa positiivisesti. Tuntityöskentely on rauhoittunut ja oppilaat keksivät entistä paremmin tekemistä välitunneille.

Peruskoulun TEA-viisari antaa positiivisen tuloksen perusopetuksen indikaattoreista. Kehitettävää on eniten johtamisessa ja voimavaroissa. Tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta.

Perusopetus : Soinin kunta 2025

Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Kirjasto ja ja kulttuuritoimen osa-alue toteutui talousarvion mukaisesti: talousarvio 236.234 € toteutui 224.211 €, alitus 12.023 €. Kirjasto on ollut normaalisti auki koko vuoden, omatoimikirjasto on toiminut edelleen hyvin ja näyttelytoiminta on ollut aktiivista. Lainauserät asukasta kohden on hienosti jopa kasvaneet. Myös kirjastotoimessa on pystytty hyödyntämään hankerahoitusta, sillä ”Soinin pienimmät lukutoukat” -hanke jatkui huhtikuun loppuun saakka.

Hyvinvointi ja liikunta

Hyvinvointi ja liikuntapalvelujen osa-alue toteutui talousarviota paremmin: muutettu talousarvio 284.648 € toteutui 246.017 €; alitus 38.631 €. Hyvinvointikoordinaattorin 100 % työpanos, jonka työpanos mene kokonaisuudessaan liikunta- ja hyvinvointipalveluihin. Liikuntapalvelut kannustavat kuntalaisia omatoimiseen terveysliikuntaan erilaisten liikuntakampanjoiden avulla. Liikuntapaikat pidetään mahdollisimman hyvässä kunnossa, jotta liikuntalajien harrastaminen on turvallista ja mielekästä. Suurimpana muutoksena liikuntapaikoissa vuonna 2025 oli uima-altaan sulkeminen kaudelle 2025–2026 kiinteistön kuntoselvitysten takia. Liikuntatoimessa otettiin käyttöön erityisryhmien kuntosalikortti.

Nuorisotoimeen varatuista määrärahasta (99.347 €) toteutui 91.606 €; alitus 7.741 €. Lapsiin ja nuoriin on panostettu myös palkkaamalla nuorisotiloihin työntekijän lisäksi tuntityöntekijä kuudeksi tunniksi viikossa. Vuoden 2025 aikana nuorisotilat saatiin pidettyä auki normaalisti.

Soinissa alkoi maaliskuun alussa 2025 uusi hanke, Luonnostaan liikkeelle. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa soinilaisten työikäisten ja ikäihmisten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Hanketyöntekijä työskenteli hankkeessa kokopäiväisesti.

Tekninen toimi

Teknisen toimen tehtävänä on suunnitella, rakentaa ja ylläpitää kuntaympäristöä.

Teknisen toimen käyttötalousosa toteutui vuonna 2025 talousarvioon nähden hyvin. Talousarvion käyttömenot olivat 1.545.357 euroa ja toteutuma on 1.333.787 euroa eli 211.570 euroa talousarviota pienempi. Määräaikaisten sijaisjärjestelyt ovat alentaneet palkkakustannuksia. Asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet pääsääntöisesti saavutettiin ja taloudellisesti tulos oli paljon ennakoitua parempi.

Tarkastuslautakunta on huolissaan tekniselle puolelle kohdistuvista lähivuosien eläköitymisistä. Tarkastuslautakunta toteaa, että asiaan on reagoitu.

Rantayleiskaavan päivitys jatkui osa-alue kakkosella.

Yleisten alueiden hallinnon talousarvio toteutui ali arvion 34,4 %. Kaavateiden kunnossapitoon käytettiin varatuista määrärahoista 44,7 % pitäen sisällään normaalin kesä- ja talvikunnossapidon lumenaurauksineen. Vähäluminen talvi laski menojen osuutta. Muiden yleisten alueiden kustannukset ylittyivät 13.648 €. Sähköautojen latauspisteiden perustaminen lisäsivät kuluja arvioidusta. Maa- ja metsätilat tuottivat 16,9 %. Lämpölaitoksen tulos oli 1.549 euroa, talousarvioita 16.621 euroa pienempi. Leuto talvi näkyi lämmitystarpeen vähenemisenä. Kaukolämpöenergian hinnasto on ollut voimassa 1.11.2022 alkaen.

Vesihuoltolaitoksen taksat on tarkistettu 1.6.2023 lukien. Vesihuoltolaitoksen tulos oli tappiolla, mutta 32.898 € arvioitua parempi. Vesihuoltolain mukaan maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksujen on oltava kohtuulliset ja tasapuoliset.

Tarkastuslautakunta toteaa, että lähivuosina on syytä kiinnittää huomiota vesi- ja jätevesimaksujen ajantasaisuuteen.

Investoinnit

Investointiosa on sitova hanketasolla. Investointeihin oli v. 2025 varattu määrärahaa yhteensä 667.140 €; investointien toteutuma on 528.954 €. Asfaltoinnit ja valaistus toteutui muilta osin, paitsi Kukonkylän alueen ei vielä valmistunut. Biotermiinaali maanrakennus alkoi loppukeväästä 2025 ja se jatkuu vuodelle 2026. Vesijohtoverkostoa ei laajennettu vuoden aikana. Jäteveden puhdistamalla ja jätevesipumppaamoilla tehtiin parannuksia.

Konsernivalvonta

Soinin kunnalla on kaksi kunnan 100 %:sti omistamaa tytäryhteisöä Soinin Vuokratalot Oy ja Kuninkaanjoen Teollisuuskiinteistöt Oy sekä Kiinteistö Oy Soinin Kombi, josta kunnan omistusosuus on 87,39 %; Kiinteistö Oy Soinin Liikekeskus 93,89 % ja Soinin teollisuustilat Oy 46,25 %. Konserniohjetta ei ole täysin noudatettu, koska konserniraportointia ei ollut tehty vuonna 2025.

Tarkastuslautakunta kysyy, seurataanko tytäryhtiöitten toimintaa ja taloutta riittävän tarkasti. Tarkastuslautakunta toivoo, että konserniraportoinnissa noudatetaan konserniohjetta täsmällisemmin.

Soinin hyvinvointisuunnitelma 2021–2025 asetetut tavoitteet:

Soinin kunnan strategian mukaisesti olemme vauvasta vaariin huolta pitävä ja yhteisöllinen kunta. Etenkin lapset ja nuoret ovat meille tärkeitä, haluamme tarjota hyvät eväät elämään ja vahvan kotiseutuylpeyden, joka kantaa elämässä eteenpäin. Soinin hyvinvointisuunnitelma on rakennettu 2021, missä linjataan Soinin keskeiset hyvinvoinnin terveyden edistämisen painopistealueet, tavoitteet, toimenpiteet ja seurantaindikaattorit.

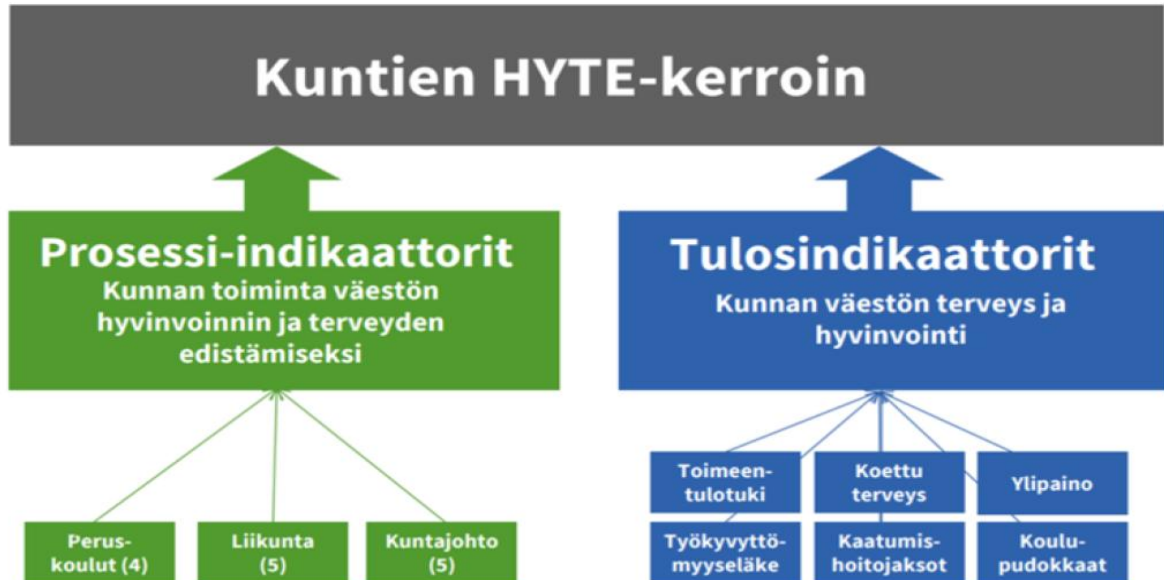
Hyvinvointisuunnitelmassa käydään läpi neljä keskeistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen aluetta, jotka ovat:

- Työ- ja toimintakyky
- Hyvinvoivaa arkielämää
- Elämänlaadun parantaminen ja hyvän mielen peruspilarit
- Yhteisöllinen hyvinvointi

Suurimmat tavoitteemme:

- * työ- ja toimintakyky paranee
- * työkyvyttömyyseläkkeelle jäätäisiin aiempaa vähemmän
- * kulttuuripalveluiden saatavuus kaikenikäisille kuntalaisille
- * omatoimikirjaston palveluiden säilyttäminen sekä kehittäminen
- * sairauspoissaolot vähenisivät koulusta sekä töistä
- * huostaanottojen määrän minimoiminen
- * työkykyisten määrä kasvaisi kunnassamme.
- * kuntalaisten terveelliset elintavat
- * liikunta ja hyvinvointi lisääntyisi
- * yhteen hiileen puhaltamisen kulttuuri säilyy
- * kuntalaisten hyvinvointi
- * palveluiden saatavuus sekä toimivuus

HYTE-kerroin on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, jonka tarkoituksena on kannustaa kuntaa toimimaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eteen. Kuntien HYTE-kerroin lasketaan seuraavien indikaattorien perusteella:

HYTE-kertoimen vaikutus Soinin kunnassa peruspalvelujen valtionosuuteen oli 17 euroa/asukas yhteensä 30.500 euroa. Prosessi-indikaattoripisteet olivat hieman pienemmät edelliseen vuoteen verrattuna, mistä johtuen laskua euroina oli 3.500 €.

HYTE-kertoimen vaikutuksen hienoisesta pienenemisestä huolimatta, tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön on selkeästi panostettu kunnassa. Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointiraportissa asetettuja tavoitteita on saavutettu hyvin sekä kunnassa kehitetään uusia toimintamalleja tukemaan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään pitkäjänteisesti ja ajatuksella.

4. Yhteenveto

Vuosi 2025 oli vaalivuosi, kun huhtikuussa järjestettiin samanaikaisesti sekä alue- että kuntavaalit. Uusi valtuusto, hallitus ja lautakunnat ovat aloittaneet toimintansa. Sekä kunnanhallituksen että kunnanvaltuuston puheenjohtaja vaihtuivat valtuustokauden vaihtuessa. Yhteistyö viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välillä on jatkunut entiseen hyvään malliin; päätöksenteko on ollut sujuvaa ja yhteistyö näiden tahojen välillä toimii. **Tarkastuslautakunta kiittää kunnan viranhaltijoiden venymisestä henkilövaihdosten ja sijaisuuksien aikana.**

Soinin kunnan lopullinen tulos toteutui yli 40.000 € ylijäämäisenä, mikä oli parempi kuin talousarviossa. Toimintamenojen määrä alittui reilusti arvioidusta, minkä vuoksi saatiin tehtyä tarpeellisia alaskirjauksia kiinteistöjen arvoista, joissa nähtiin olevan yliarvostusta. **Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että kunnan lainamäärää on saatu edellisen vuoden tavoin pienenemään ja ettei kriisikuntakriteeristön arvot täyty.**

Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut siirtyivät valtiolta kuntien hoidettavaksi vuoden 2025 alussa. Soinin kunta on mukana kuntayhtymä Kymppissä. Työttömyydestä aiheutuvien kustannusten korvaukset valtiolta eivät toteutuneet luvatusi, mistä johtuen myös Soinin kunnalle aiheutui lisäkustannuksia.

Kunnan asukasluku väheni oletetusti vuoden aikana. Nettomuutto oli –13 henkeä, mikä on huomattavasti edellisvuosia vähemmän. Kun tähän lisätään kuolleiden ja syntyneiden erotus, laski asukasmäärä vuoden 2025 aikana 35 henkilöllä. **Tarkastuslautakunta pitää positiivisena asiana sitä, että luku puolittui edellisvuodesta.**

Viestintä ja tiedottaminen koetaan tärkeänä pienen kunnan voimavarana. **Tarkastuslautakunta muistuttaa, että viestintään ja tiedottamiseen on myös jatkossa panostettava.**

Soinissa tunnustetaan kolmannen sektorin tärkeys kuntamme elinvoimalle ja merkitys jokaisen soinilaisen elämään. Yhteisöjä tuetaan avustuksin ja kolmannen sektorin toiminta täydentää kunnan omia toimintoja merkittävästi. **Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että kunnassa arvostetaan yhteisöllisyyttä.**

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan toiminta vuonna 2025 on ollut strategianmukaista.

Soinin tarkastuslautakunta luovuttaa vuoden 2025 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen ja toimielimet antamaan tarkastuslautakunnalle lausuntonsa arviointikertomuksen havainnoista 30.9.2026 mennessä.

Soini 26.05.2026

Katariina Sironen
puheenjohtaja

Marja-Leena Rinne
varapuheenjohtaja

Asko Ämmälä
jäsen

Juha Salo
jäsen

Anja Katajamäki
jäsen